

САМАРІНА (РОМАНОВИЧ) ОЛЬГА ФЕДОРІВНА

Самаріна (Романович) Ольга Федорівна (червень 1891, Харків — 10.05.1985, Харків) — бібліотекарка, бібліограф, завідувачка Центрального довідкового апарату (ЦДА) Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка (ХДНБ) у 1945–1949 роках.

Народилася в інтелігентній українській родині. Батько, Федір Тихонович Романович, — головний лікар 2-ї вузлової лікарні Південних залізниць, мати — вчителька. У 1906–1911 роках навчалася в одній із жіночих гімназій Харкова, у 1911–1914 рр. — на літературному відділенні Парижського університету (Сорбонна), де здобула філологічну освіту. Після навчання повернулася до Харкова, давала приватні уроки французької мови, брала участь в культурному житті міста.

У листопаді 1928 року почала працювати бібліотекаркою в ХДНБ. У 1929–1931 роках навчалася в Робітничому університеті при Будинку просвіти (не закінчила). У 1933 році через загострення хвороби залишила роботу в бібліотеці (хворіла на туберкульоз).

У серпні 1934 року продовжила бібліотечну діяльність у книгозбірні при Будинку інженерно-технічного працівника, де працювала до ліквідації цієї установи в грудні 1939 року. У лютому 1940-го повернулася до ХДНБ, де обійняла посаду бібліографа. У серпні 1941 року була евакуйована до села Волоська Балаклія, а в травні 1942-го переїхала до Куп'янська, де очолила бібліотеку Куп'янського учительського інституту. 11 червня разом із закладом була евакуйована до Старобільська. 8 липня планувалася подальша евакуація до міста Маркс (Саратовська область, РФ), однак потрапила в німецьке оточення поблизу Міллерового (Ростовська область, РФ) і пішки повернулася до Харкова.

У вересні 1942 року поновила роботу в ХДНБ, у період німецької окупації міста працювала бібліографом.

У 1945–1949 роках займалася підготовкою та наданням довідок, обіймаючи посаду завідувачки ЦДА, який входив до складу науково-бібліографічного відділу. Брала участь у підготовці низки бібліографічних посібників, серед яких — рекомендаційний покажчик для госпітальних бібліотек «Що читати пораненим». З 15 січня 1949 року — головний бібліограф ЦДА. 2 лютого 1952 року звільнилася через сімейні обставини (хворобу чоловіка). Під час роботи в ХДНБ Ольга Федорівна неодноразово відзначалася грамотами та преміями.

За свідченням Тетяни Шерстюк, була віртуозом у виконанні бібліографічних довідок. Виконувала численні запити харківських театрів, зокрема щодо зовнішності Нестора Махна та інших історичних постатей. Із захопленням займалася пошуком відомостей і завжди досягала результату. Застосовувала власну методику: систематично переглядала нові номери літописів і відбирала з них матеріали для довідкової роботи.

Незважаючи на втрату слуху, до останніх днів цікавилася літературним життям, подіями в країні та роботою бібліотеки. Проживала в Харкові на вул. Куликівській, 5. Померла 10 травня 1985 року.

Праці

1. Что читать : библиографические материалы в помощь библиотекарю госпиталя. Харьков, 1941. 48 с.

Джерела

1. Хлесткова Л. В., Пономаренко Н. Ю. Діячі науки та культури у Харківській державній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка. Просвітницька діяльність // Збірник наукових праць. Випуск 7 / Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. Харків, 2012. С. 88–100.

2. Шерстюк Т. Г. Кое-что о библиотеке, которая стала моим вторым домом и источником приобретения друзей : [спогади]. Харьков, 1990. 20 с.
3. Шоломова С. Б. Единственный вечер в Харькове // Красное знамя. 1989. 6 июля. С. 4
4. Архів ХДНБ. Особова справа Самаріної О. Ф.

Мамон Вячеслав Євгенович

Статтю створено 14.04. 2026